

Espen Løge Goksøy

Østre Holmensvingen 1 B
0774 Oslo

Saksbehandler, innvalgstelefon

Hedda Lærum Starck, 37 01 75 88

Vedtak om tillatelse til tiltak i sjø i Holmesund i Arendal kommune

---

Statsforvalteren i Agder gir Espen Løge Goksøy og Ellen Karlsen Raaholt tillatelse til tiltak i sjø ved gnr./bnr. 74/22 i Arendal kommune.

Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16.

Vi fatter samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr. Vedtakene kan påklages innen tre uker

---

Vi viser til søknad av 03.01.2024 og vedlegg til den.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Espen Løge Goksøy og Ellen Karlsen Raaholt tillatelse til tiltak i sjø ved gnr./bnr. 74/22 i Arendal kommune.

Vilkår til tillatelsen er vedlagt dette brevet.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16.

1.2 Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Espen Løge Goksøy og Ellen Karlsen Raaholt skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling, jf. varsel om gebyr i brev av 23.02.2024. Gebyret fastsettes til kr 22 900 (sats 7). Vi gjør oppmerksom på at gebyret er noe høyere enn forhåndsvarslet som følge av økte gebyrsatser fra 1. januar 2025.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Stærk & Co AS har på vegne av Ellen K. Raaholt og Espen Løge Goksøyr søkt om å fylle ut ca. 150 m³ for å gjenoppbygge en molo ved gnr./bnr. 74/22 i Arendal kommune. Utfyllingsmassene som skal brukes til å gjennomføre tiltaket er sprengt stein mellom 250-500 mm i størrelse. Det opplyses om at de eksisterende massene skal bli liggende. Ifølge søknaden vil tiltaket berøre et sjøbunnsareal på ca. 125 m². Det skal brukes fartøy for å gjennomføre utfyllingen. Bakgrunnen for søknaden er at eksisterende molo har vært utsatt for erosjon som har gjort den ustabil.

Det er ikke påvist forurensning i tiltaksområdet

Det er tatt en sedimentprøve i tiltaksområdet som tyder på at sedimentene ikke er forurenset i henhold til gjeldende klassifisering av tilstandsklasser for sediment¹. Sedimentprøven analyserte imidlertid ikke for tributyltinn (TBT), som er en utbredt miljøgift langs sørlandskysten.

Behandling av tiltaket etter andre lover

Arendal kommune har vurdert at tiltaket krever dispensasjon fra arealformålet i gjeldende plan for området og plan- og bygningsloven § 1-8, jf. referat av 27.09.2023. Kommunen har gitt samtykke til Statsforvalterens behandling av søknaden etter forurensningsloven.

Moloen ligger i Raet nasjonalpark. Stærk & Co sendte 31.10.2023 en forespørsel til Raet nasjonalparkstyret om det var behov for dispensasjon fra verneforskriften for å kunne gjennomføre de nødvendige tiltakene. Nasjonalparkstyret behandlet forespørselen som en søknad og avslo denne 31.05.2024. Den 24.06.2024 ba Stærk & Co nasjonalparkstyret om å behandle saken på nytt. Saken ble behandlet på nytt 13.09.2024, men søknaden ble igjen avslått. Vedtaket ble påklaget 10.10.2024 på vegne av tiltakshaver av advokatfirmaet Haavind ved advokat Emil Vangen Solheim. Miljødirektoratet, som klageinstans, opphevet nasjonalparkstyrets vedtak 20.06.2025. Etter Miljødirektoratets vurdering er det omsøkte tiltaket å anse som et vedlikeholdstiltak som ikke krever dispensasjon fra verneforskriften. Stærk & Co ved Jan Erik Kjemperud ba deretter, på vegne av tiltakshaver, Statsforvalteren om å gjenoppta behandlingen av tiltaket etter forurensningsregelverket i e-post datert 24.06.2025.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

---

¹ Klassifisering er gjort i henhold til Miljødirektoratets veileder M-608 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota – revidert 30.10.2020.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

2.2 FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

3 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Tiltak som medfører bevegelse i sediment, påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Virkningene varierer avhengig av bl.a. mengde og hvilke masser det dreier seg om, når, hvor og hvordan tiltak gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. De viktigste konsekvensene av slike tiltak er partikkelspredning og tilslamming av nærliggende områder, samt endring og forringelse av habitat til vannorganismer. Dersom sedimentene er forurenset, kan også forurensning spres. Vi har vurdert det ovennevnte i det som følger.

3.1 Forurensningsfare under utfylling

3.1.1 Partikkelspredning ved tiltak i sediment

Dersom sediment blir forstyrret f.eks. som følge av utfylling, kan fine partikler lett virvles opp. Oppvirvling kan medføre frigjøring av miljøgifter som da kan bli mer biotilgjengelige for vannlevende organismer. Sedimentene i tiltaksområdet vurderes som rene, med det forbehold at det ikke er avklart om de er forurenset med TBT. Vi vurderer derfor at det er relativt liten fare for spredning av forurensete partikler under tiltaksgjennomføring. Partikkelspredning i seg selv kan også være skadelig da høyt innhold av partikler i vann kan endre lysforholdene i vannet og føre til nedslamming av nærliggende områder. Sedimentene består ifølge sedimentanalysen av 96% sand. Statsforvalteren vurderer at det kan forekomme oppvirvling av sedimentpartikler under tiltaket, men at disse vil sedimentere raskt som følge av at sandpartikler er relativt store.

3.1.2 Spredning av partikler fra utfyllingsmasser

Søknaden innebærer utfylling av 150 m³ sprengstein. Sprengstein brukes ofte til utfylling og kan inneholde finstoff fra sprengningsarbeid. Tilførsel av finstoff i vannmassene kan føre til nedslamming av nærliggende områder. Vi vurderer at det er sannsynlig at det kan oppstå spredning av partikler dersom det skal fylles ut med sprengstein. Siltgardin, eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt, vil etter vår vurdering hindre at finmateriale fra sprengstein spres utenfor tiltaksområdet, jf. vilkår 3.1.

Partikler fra sprengstein har et høyere skadepotensial for marint liv enn naturlige partikler fordi de er skarpere og kan føre til mekaniske skader på vannlevende organismer, særlig på gjellevev hos fisk og filtrerende bunndyr og dyreplankton. Vi stiller vilkår om at tiltakshaver skal vurdere massenes

egnethet med hensyn til innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og forringelse av vannmiljøet, jf. vilkår 4.2. Det skal ikke brukes stein med fare for innhold av syredannende bergarter.

3.1.3 Spredning av nitrogenforbindelser fra utfyllingsmasser

Sprengstein kan inneholde rester av nitrogenforbindelser fra sprengning, noe som kan føre til utlekking av nitrogen. Tilførsel av nitrogen kan gi eutrofieringseffekter (økt mengde av planteplankton og alger). I det aktuelle tilfellet vurderer vi at konsentrasjonen av nitrogenforbindelser forventes å fortynnes raskt. Det er derfor lite sannsynlig at den omsøkte utfyllingen kan føre til overgjødning.

3.1.4 Spredning av plast fra utfyllingsmasser

En annen problemstilling knyttet til bruk av sprengstein til utfylling, er plast i utfyllingsmasser. Plast brytes i liten grad ned i miljøet, men fragmenteres over tid til små partikler. Vannlevende organismer og fugler kan forveksle plast med mat. Det er derfor viktig at sprengstein som fylles ut i vann, inneholder minst mulig plast. Vi stiller vilkår om at tennledninger, plastikk og annet ikke-naturlig materiale skal fjernes fra utfyllingsmassene så langt det lar seg praktisk gjøre, jf. vilkår 4.3. Vi vurderer at vilkåret ikke er urimelig og er i samsvar med Miljødirektoratets anbefalinger².

3.2 Støyforurensning ved utfylling

Anleggsarbeider som utfylling kan generere støy over og under vannoverflaten. Det er kjent at støy fra anleggsarbeider i vann kan påvirke akvatiske organismer, deres viktige biologiske funksjoner og forårsake stress. Reaksjoner avhenger av følsomhet for lyd hos den enkelte art og livsstadier.

Boblegardin er et effektivt alternativ til siltgardin og har blitt brukt i flere prosjekter som tiltak for å redusere støy fra anleggsarbeider under vann. For å gi størst effekt bør boblegardin legges i en ring/sirkel på sjøbunnen rundt tiltaksområdet. I tillegg har mengden bobler og hastigheten på disse betydning for hvor effektivt gardinen fungerer.

Vi vurderer at boblegardin kan være nyttig som støyreducerende tiltak ved utfylling. Vi stiller ikke spesifikt vilkår om bruk av boblegardin i dette tilfellet, som følge av tiltakets begrenset størrelse. Tiltakshaver står imidlertid fritt til å benytte boblegardin istedenfor siltgardin under utfyllingsarbeidet.

3.3 Naturverdier og naturmangfoldloven

3.3.1 Naturverdier i tiltaksområdet

Statsforvalteren har bl.a. lagt følgende databaser til grunn for vurderingen: Naturbase, Artskart og Vann-nett. Ut fra det ovennevnte anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig ivaretatt.

3.3.1.1 Ålegrasforekomster

Det er registrert et ålegrassamfunn av verdi «viktig» 30 meter unna tiltaksområdet, og enda et ålegrassfelt av samme verdi som ligger beskyttet til sørvest for Hålholmen. Ålegrasenger er blant de mest artsrike og økologisk betydningsfulle marine naturtypene. Fiskeyngel benytter ålegraset som skjul i den sårbare tidlige livsfasen, og større fisk benytter områdene til næringssøk. Tap eller tilbakegang av ålegrasenger kan derfor medføre betydelige økologiske og samfunnsmessige konsekvenser. Vi vurderer at det er viktig å beskytte den nærmeste ålegrasengen mot tilslamming og suspenderte partikler, jf. vilkår 3.1 om siltgardin og vilkår 3.2 om visuell kontroll.

---

² Miljødirektoratet sitt faktaark M-1085 | 2018 «Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø»

3.3.1.2 Gytefelt for torsk

Det er registrert to gytefelt for kysttorsk i nærhet av tiltaksområdet, der det nærmeste befinner seg ca. 240 meter unna. Torsken gyter fra månedsskiftet januar/februar og ut april. I perioden mai til juni svømmer yngelen ned mot bunnen og vokser opp i grunne kystnære områder i nærheten av gytefeltene. Ålegrasengene, som diskutert i avsnittet over, og gytefeltene i området må derfor sees i sammenheng med hverandre. Ettersom tiltaket er lite og befinner seg relativt langt unna gyteområdene, mener vi at disse sannsynligvis ikke vil påvirkes negativt av arbeidene. Kysttorskens oppvekstområder, jf. avsnittet om ålegras over, vil etter vår vurdering beskyttes fra forurensning gjennom vilkår om siltgardin og visuell kontroll.

3.3.1.3 Raet nasjonalpark

Formålet med Raet nasjonalpark er å bevare et større naturområde med egenartede og representative økosystemer. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og naturtyper som for eksempel ålegrasenger og gyteområder for fisk. Disse naturverdiene og avbøtende tiltak for å beskytte dem er beskrevet i de to foregående avsnittene. Det er ikke registrert andre verdifulle naturtyper som er omfattet av nasjonalparkens vern, herunder israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder og tareskog, nær tiltaksområdet. På bakgrunn av dette vurderer vi at det ikke er nødvendig å iverksette ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til nasjonalparken.

Et annet av nasjonalparkens beskyttelsesformål er fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfugl og deres hekkeplasser. I Artsdatabankens artskart er det ikke registrert observasjoner av sårbare fuglearter direkte innenfor tiltaksområdet, men i omkringliggende områder er det registrert blant annet lomvi og vipe (kritisk truet), storspove (sterkt truet), samt fiskemåke (sårbar). Ettersom tiltaket er av begrenset omfang og skal utføres under vann, vurderer vi at det er liten sannsynlighet for at sjøfugl vil påvirkes i særlig grad av arbeidene. Vi ser det som sannsynlig at fugler vil trekke seg midlertidig unna anleggsområdet mens tiltaket pågår.

3.3.2 Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av tiltak i sediment godt kjent gjennom erfaringer fra lignende prosjekter. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljø. På bakgrunn av dette legger vi mindre vekt på føre-var-prinsippet som skal legges til grunn for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Det omsøkte tiltaket er et relativt lite engangstiltak. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltaket, utført i henhold til vilkår i tillatelsen, vil gjøre uopprettelig skade på naturmangfoldet. Vi forventer imidlertid at tiltaket kan medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt og noe lokal påvirkning på naturmangfoldet. Det må påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vilkår om siltgardin og visuell kontroll er eksempler på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

3.4 Tidsrom for gjennomføring

Som hovedregel er tiltak i sjø og vassdrag ikke tillatt i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. Av hensyn til ålegrasengene i området bør tiltaket ikke gjennomføres i den perioden som er særlig viktig for undervannsengene. Generelt regnes tiden fra sein vår til tidlig høst som kritisk for produksjon i vannmassene, da lysforhold, næringstilgang og temperatur er optimale for plantevekst. Ettersom en viktig ålegraseng ligger tett opptil tiltaksområdet, vurderer vi det som rimelig å ikke tillate mudring i perioden fra 15. mai til 30. september, jf. vilkår 2.4.

3.5 Vannforskriften

Tiltaksområdet berører vannforekomsten Gåsholmen - Kalvøya (ID: 0120000031-2-C). I Vann-nett er vannforekomsten registrert med «god» økologisk tilstand og «ikke klassifisert» kjemisk tilstand. Det omsøkte tiltaket berører kun en begrenset del av vannforekomsten. Statsforvalteren mener derfor at det er rimelig å anta at tiltaket ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomstene i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomstene når miljømålene eller ikke, jf. vannforskriften § 4, forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Vi vurderer derfor at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

3.6 Konklusjon

Det omsøkte tiltaket er et engangstiltak av begrenset varighet og størrelse. Det er mange naturverdier i nærheten av tiltaksområdet, og vi har stilt vilkår for gjennomføring for å minimere negative konsekvenser av tiltaket. Etter en samlet vurdering finner Statsforvalteren grunnlag for å gi tillatelse til tiltaket på visse vilkår. Forutsatt at tiltaket gjennomføres i henhold til vilkårene, mener vi at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger for naturmangfoldet og forringelse av vannforekomsten. I denne sammenheng viser vi særlig til vilkår om siltgardin og visuell kontroll under arbeidene. Vi vurderer at vilkårene ikke er urimelige og at de er i samsvar med FNs bærekraftsmål 14 *Livet i havet* delmål 14.2 som handler om bl.a. å beskytte økosystemene i havet og langs kysten for å unngå betydelige skadevirkninger. I tillegg er det etter vårt syn viktig å hindre spredning av forurensning. Vi viser i den sammenheng til delmål 14.1 under samme FNs bærekraftsmål om å forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning. Vilkårene er etter vår vurdering også i samsvar med naturmangfoldlovens prinsipper.

4 Saksgang

4.1 Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte den 23.02.2024 søknaden på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Vi mottok seks innspill som er oppsummert under.

Norsk maritimt museum, 26.02.2024

Norsk maritimt museum hadde ingen anmerkninger til tiltaket.

Arne Giæver, 16.03.2024

Arne Giæver skriver at deres eiendom (gnr./bnr. 74/113) grenser direkte til moloen, og området er viktig for sjøveis adkomst og båtfeste. Han understreket betydningen av å opprettholde tilstrekkelig vanddyb for trygg forankring, spesielt for seilbåter med dyptgående skrog. Anders Giæver hadde ingen innsigelser mot utfylling innenfor den sonen som var markert med heltrukken linje på bilde i søknaden, men ba om nærmere beskrivelse av den stiplet markerte sonen før eventuell videre utfylling. Han etterlyste konkret informasjon om horisontal fordeling av det berørte arealet under vann, samt bunnivå før og etter utfylling på begge sider av moloens lengderetning.

Fiskeridirektoratet, 18.03.2024

Fiskeridirektoratet uttalte at de generelt vurderer utfylling i sjø som lite ønskelig i produktive gruntvannsområder og i strandsonen. De viste til *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen*, særlig punktene 6 og 6.1, hvor det fremgår at det i 100-metersbeltet langs sjøen skal tas særlig hensyn til naturmiljø og andre allmenne interesser. Videre understrekes det at arealbruk i strandsonen skal skje gjennom planlegging, og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner og tiltak, samt at planleggingen skal ta hensyn til naturmangfoldet.

Fiskeridirektoratet påpekte at utfylling i dette tilfellet kan være til skade og ulempe for miljøet, og frarådet derfor at det gis tillatelse uten videre, av hensyn til marine ressurser og marint miljø. Dersom Statsforvalteren i Agder likevel gir tillatelse uten at kommunen har foretatt en grundigere vurdering av dispensasjonsspørsmålet, mener direktoratet at tiltaket må gjennomføres så skånsomt som mulig, slik at det omkringliggende marine miljø påvirkes i minst mulig grad.

De anbefaler at særlig omfattende og støyende tiltak i sjø legges til vinterhalvåret, fortrinnsvis i perioden september/oktober til februar, når det marine livet er mest i ro. Det må i så fall stilles tilstrekkelige vilkår om avbøtende tiltak for å unngå partikkelspredning, nedslamming, forurensning mv., samt for å motvirke øvrige negative effekter på det marine miljøet, inkludert ålegrasforekomster, annen undervannsvegetasjon og marint dyreliv.

Arendal kommune, 21.03.2024

Arendal kommune skrev at det er registrert noen ålegressenger like i nærheten av tiltaket. Dette må hensyntas ved behandling av søknaden slik at eventuell mudring og partikkelspredning ikke påvirker ålegressengene. Kommunen hadde ellers ingen merknader.

Kystverket, 22.03.2024

Kystverket skrev at reetablering av molo kan kreve tillatelse etter havne- og farvannsloven. Området ligger i kommunalt sjøområde jf. HFL § 3 bokstav f), og det er dermed kommunen/Arendal Havn KF som må vurdere om tiltaket krever tillatelse etter loven.

Sameiet Vik, 03.04.2024

Sameiet vik ba om å få oversendt en bedre beskrivelse med skisser om hvordan tiltakshaver ser for seg moloen etter en eventuell rehabilitering.

4.2 Tiltakshavers svar på innkomne uttalelser

Espen Løge Goksøyr, 29.07.2025

Espen Løge Goksøyr skrev som svar til Arne Giæver at tiltaket gjelder vedlikehold/ reetablering av molo. Moloen vil, etter at arbeidene er gjennomført, derfor være lik slik den tidligere har vært ved etableringen. Arealet markert med stiplet linje i skisse viser bunnen på steinfyllingen som ble anlagt ved etablering av molo, og derfor slik den ligger per i dag. Arbeidene omfatter ikke arealet markert

med stiplet linje. Tiltakshaver kan ikke se at tiltaket vil endre mulighetene for sjøveis adkomst, opphold og forankring av båt på den aktuelle eiendommen.

Som svar til Fiskeridirektoratet skrev tiltakshaver at arbeidene er planlagt gjennomført i vinterhalvåret. Arbeidene vil utføres av lokal sjøentreprenør med kjennskap til lokale forhold og lang erfaring med tilsvarende arbeider og vil gjennomføres så skånsomt som mulig. Ev. vilkår om avbøtende tiltak vil bli fulgt opp i forbindelse med gjennomføringen. Videre skrev tiltakshaver at tiltaket omhandler reetablering/vedlikehold av eksisterende molo. De nødvendige arbeidene for å stabilisere konstruksjonen og hindre ytterligere utrasing innebærer ikke ytterligere arealbeslag i sjø, da tiltakets formål er å reetablere en lovlig anlagt konstruksjon etter datidens gjeldende regelverk. Tiltakshaver har, gjennom ingeniørfaglig bistand kartlagt mulighetene for andre adekvate løsninger enn å reetablere motfylling. Bistanden har fastslått at det ikke foreligger alternative adekvate løsninger. Tiltakshaver finner ikke grunnlag for å kommentere spørsmålet om anvendelse av Pbl. § 31-10 ettersom tiltaket omhandler nødvendig vedlikehold av en lovlig anlagt konstruksjon. De skriver også at dette ikke er relevant for statsforvalterens behandling av saken etter forurensningsloven.

Som svar til Arendal kommune skrev tiltakshaver at de ikke er kjent med ålegrasforekomster like i nærheten av den aktuelle eiendommen. Søk i artdatabanken viser en kartlagt forekomst av ålegras i Kilsund, datert 3.11.2021. Tiltakshaver skriver at de vil begrense partikkelspredning så godt det lar seg gjøre.

Som svar til Sameiet Vik skriver tiltakshaver at tiltaket gjelder vedlikehold/ reetablering av molo. De ser derfor for seg at molo, etter at arbeidene er gjennomført, vil være slik den tidligere har vært ved etablering.

5 Endring og omgjøring

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført. Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Vi minner for øvrig om meldeplikten til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidene.

Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Vi forutsetter at privatrettslige forhold er avgjort før tiltakene finner sted. Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73

7 Klagerett

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Espen Løge Goksøyr, Ellen Karlsen Raaholt og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og på saksbehandlingsgebyret (gebyrsatsen). En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Hedda Lærum Starck
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1: Vilkår til tillatelsen
- 2 Vedlegg 2: Faktaark om plast i utfyllingsmasser

Kopi til:

Ellen Karlsen Raaholt
STÆRK & CO AS

Jan Erik
Kjemperud

Gimle Terrasse 3 0264 Oslo
Havnegaten 1 4836 ARENDAL

Anette Gjeruldsen
Vibeke Rebecca Gjeruldsen
Sven Gjeruld Gjeruldsen
Svein Gustav Gjeruldsen
Fiskeridirektoratet

Tore Hunds Vei 43 0576 Oslo
Arups Gate 10 A 0192 Oslo
Griniveien 17 0756 Oslo
Enebakkveien 58 C 0657 Oslo
Postboks 185 5804 BERGEN
Sentrum

Agder fylkeskommune
Kystverket
Norsk Maritimt Museum
NATURVERNFORBUNDET I
AGDER

Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL
Postboks 1502 6025 ÅLESUND
Postboks 720 Skøyen 0214 OSLO
Postboks 718 4666 KRISTIANSAND
S

FORUM FOR NATUR OG
FRILUFTSLIV AGDER
ARENDAL KOMMUNE
RAET NASJONALPARKSTYRE
Finn Giæver
Arne Giæver

c/o DNT Sør	4611	KRISTIANSAND
Gyldenløves gate 2		S
Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Postboks 504	4804	ARENDAL
Vækerøveien 216 C	0751	Oslo
St. Halvards Vei 22	1358	Jar

Vilkår til tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i sjø

1. Tillatelsens ramme og varighet

- 1.1. Det kan fylles ut 150 m³ sprengsteinsmasser over 125 m² ved gnr./bnr. 74/22 i Arendal kommune.
- 1.2. Tillatelsen gjelder i to år fra og med vedtaksdato.

2. Generelle vilkår

- 2.1. Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene i sjø, om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.
- 2.2. Minimum én uke før tiltakene iverksettes skal tiltakshaver gi beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart og hvem som er ansvarlig entreprenør.

Oppstartsmelding sendes på e-post til sfagpost@statsforvalteren.no. Tiltakshaver skal også varsle Statsforvalteren når tiltakene er avsluttet. Marker oversendelsene med saksnummer 2023/10386.

- 2.3. Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Alle avvik skal loggføres.
- 2.4. Tiltakene skal ikke gjennomføres i perioden fra 15. mai til 30. september.

3. Avbøtende tiltak

- 3.1. Siltgardin, eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt, skal brukes under gjennomføring av tiltaket.

Siltgarden skal omslutte hele tiltaksområdet og kontrolleres for funksjon.

Siltgarden må ikke fjernes før arbeidene er avsluttet, og visuell kontroll viser at det ikke er synlig partikkelforurensning på innsiden av siltgarden.

Siltgarden skal fjernes slik at partikler som har festet seg til den under arbeidene, ikke løsner og spres i vannmassene. Etter at arbeidene er avsluttet, skal siltgarden bringes til lovlig avfallsanlegg.

- 3.2. Det skal utføres visuell kontroll med partikkelspredning i vannmassene rundt tiltaksområdet. Kontrollen skal gjennomføres før arbeidene starter samt under arbeidene. Kontrollen skal gjennomføres med jevne mellomrom og loggføres. Ved synlig partikkelspredning må arbeidet stanses og avbøtende tiltak iverksettes. Det skal tas bilder under tiltaksgjennomføring for å dokumentere partikkelkontroll.

Fotodokumentasjon på partikkelkontroll skal legges ved sluttrapporten, jf. vilkår 5.1.

- 3.3. Arbeidene i sjø skal utføres skånsomt og på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak skal gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt.

4. Utfylling

- 4.1. Mengden og typen utfylte masser, tidspunkt for utfylling samt utfyllingssted skal loggføres. Loggen skal legges ved i sluttrapporten.
- 4.2. Tiltakshaver skal vurdere utfyllingsmassenes egnethet mht. innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og potensiale for forringelse av vannmiljøet. Sprengstein som kan eller vil medføre nevneverdige skader eller ulemper for vannmiljøet, skal ikke benyttes. Det skal ikke brukes stein med fare for innhold av syredannende bergarter. Massenes kvalitet må kunne dokumenteres.
- 4.3. Tennledninger, plastikk og annet ikke-naturlig materiale skal så langt det praktisk lar seg gjøre, fjernes før utfyllingen.

Dersom det oppdages spredning av plastavfall i sjøen, må arbeidene stanses og tiltak iverksettes. Når utfyllingstiltaket er gjennomført, skal området i nærhet av fyllingsfot undersøkes for plastavfall. Plast som har fulgt med sprengsteinsmassene, skal fjernes fra tiltaksområdet. Det skal også undersøkes om plastavfall flyter på vannoverflaten. Flytende plast skal samles opp. Det skal føres logg over oppsamlet mengde plastavfall. Alt oppsamlet plastavfall skal leveres til lovlig avfallsanlegg.

5. Rapportering

- 5.1. Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen seks uker etter at tiltakene er avsluttet. Rapporten skal dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt.